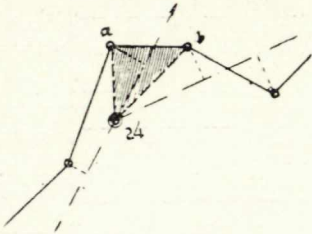

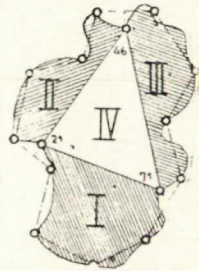
njihov predznak t. j. za pripadak $+$ za odpadak $-$, to se vidi već iz nacrtu samoga na oko, a postupićemo tako, da pri sastavu površine nemoramo gledati u nacrt. U slučaju da se na oko ne može prosuditi da li je računata površina iz lomnih točaka, između dve poligone tačke pripadak ili odpadak, postupićemo na sledeći način. Kod skice pripadaka-odpadaka prjbilježimo strelicom, koja obeležava u kojem smeru smo paralelno

pomaknuli koordinatnu os, a predznakom nad strelicom $\xrightarrow{+}$

koju površinu očekujemo, dali pripadak ili odpadak. Ako se naša pretpostavka obelodani onda u „rezultatu“ dobivamo pozitivni broj, ako ne onda ćemo dobiti u „rezultatu“ negativan broj odnosno desetičnu dopunu broja za traženu površinu.

II. Sračunajmo prije svega pravokutne koordinate svih lomnih točaka, sastavljamo njihov spisak po redu, koji nam pokazuje nacrt i neposredno iz toga spiska računati ćemo traženu površinu. Zato će spisak koordinata biti vrlo velik i u računanju bi nastupile poteškoće radi eventualnih grešaka, a ponavljanje načina bi oduzimalo puno vremena. Taj postupak ćemo olakšati na slijedeći način:

$$2P = 2P_I + 2P_{II} + 2P_{III} + 2P_{IV}$$

Spisak koordinata podijeliti ćemo u grupe od po prilici 25 točaka, te grupe ćemo (vidi sliku sa 4 grupe) zasebno obračunati. Na koncu ćemo sastaviti još jednu grupu, koja bi obuhvatala sve polazne točke iz svih naših grupa. Ako saberemo sada sve dobivene površine dobićemo traženu ukupnu površinu.

Ing. M. X. Видојковић.

Омеђивање, обележавање и реамбулација међе; катастрирање и убаштињење

Увод.

У последњим бројевима Геометарског гласника третира се питање утврђивања међе земљишног поседа. Ово је једно

важно питање. Уредништво Гласника добро чини, што покреће дискусију по њему. Оно је онолико старо, колико и приватна својина. Међутим, бар у нашим крајевима, оно је ош увек отворено. Много је разлога, што је то тако. Тежак је кривац онај, који је примио на себе то да реши, па је кренуо и водио тако рђавим путем, и толико далеко њиме отишао, да је сада врло тешко вратити се бар на почетак; па, други, ваљани пут користити.

Али ми смо се нашли у тој ситуацији. Иначе, благовремено смо скренули пажњу. Стално смо бдили да се то добро реши. Зато, пак, нисмо били моћни. Ипак, нада се не сме изгубити. Свака ствар мора доћи на своје место. Реда мора бити кад — тад.

Преломи међе увек, за сваку границу, морају бити видно обележени на терену. Њих мора сваки да поштује. Међу, једном постављену, без разлога и одлуке, нико, ко хоће кривично да не одговара, не сме да дира. Праве линије, које везују обележене, међне тачке, морају бити фиксне. Граничари их морају поштовати. Да би се то успело одржати мора да постоје све потребне и тачне мере ради могућности одржавања положаја тих белега. Тим мерама стручњак мора да господари.

Геометар је тај савесни и предани радник, који ће увек и свакоме моћи да каже, ако која белега нестане (из буди кога разлога), где иста треба да се постави, како би била што идеалније баш на ономе месту, где она треба да буде. Тај његов стручно одмерени посао мора да се санкционише, како би се могла остварена међа, не само правилно одржати, већ да би се било у могућности њу увек одредити када то буде потребно.

Омеђивање.

Ова прва радња, омеђивање, мора да се уради на самом терену. Појам омеђивања садржи: записник (протокол) о сагласности граничара о мерама (које фиксирају положај међика), као и потврду тога рада од стране (неизаинтересоване) власти. Значи омеђивање спроводи геометар. Санкцију му дају власници који су у питању, а право јавности представник оне власти (ван катастра) која то тврди.

На овај се део рада мора обратити изванредна пажња. Геометар при омеђивању игра главну улогу. Он је непри-

страсни и мирољубиви судија. Он је тај који ће, и кад је најтежа ситуација, да каже где је право да се међа оствари. У њега заинтересовани морају имати неограничено поверење. Његово одмерено понашање мора да је такво да сваки његове одлуке сматра одмах за правоћне. Он мора да влада ситуацијом. За овај се посао озбиљно морају бирати стручњаци, који знају са грађанима тако да се опходе, да ствар буде најбоље проведена, те да сви буду задовољни, како би се правилан успех брзо постигао.

Знатан број ваљаних геометара служи сређивању власничких односа код нас, те ће се, између њих, лако добар избор направити. Ово зато, што је велики број оних који воле своју струку и пожртвовано су њој посвећени.

Геометар је непрекидно у намери остварења циљева, који се састају у: тачном одређивању свих непокретних добара (како у физичком, тако и у правном смислу), као и у верном записивању свих могућих насталих промена. Ово због тога, да би се свакога момента показала стварна слика (уз прилог података) те, сваке непокретности, њена могућа вредност и њен неспорни власнички однос, па омогућила поуздана основа за брз хипотекарни кредит и остварио правилан разрез пореза; сем тога, што је исто толико важно, израдиле па репродуковале тачне карте у повољној размери, како за све техничке, тако и за све остале потребе (а којих карата за сада још нема).

Геометар је тај савесни функционер који утврђује и одређује сваки посед, и мали и велики. У једној правно уређеној Држави геометар јој чини темељ, не само у власничком праву, него и у омогућивању промета некретнина.

Тачно знамо, чим нема уредних геометарских радова, да одмах настаје огроман посао, баш око утврђивања несигурних положаја међа; па слетствено, и потпуни застој у лакој располагању непокретних добара. Све то оптерећава Државну администрацију, њен буџет (повећава се број судова), ствара многе, излишне спорове и честе дангубе; те, наравно, морално штетно утиче на ситне поседнике, којих је највећи број у земљи, а они грчевито бране своје стечене или наслеђене државине.

Без свесрдног ангажовања геометра у тим пословима, они се никад неће повољно решити. Међутим, њихово је решење неопходно. Без одређене међе, сигурних мера за исту,

поштовања њеног, неће никад бити потпуног уређења власничких односа.

Геометар ће при омеђивању имати на уму све податке који се на заинтересовану баштину односе, како у физичком, тако и у правном погледу. Ово чини на основу свога стручног рада и детаљног обавештења код суседа и власника. Геометар је, дакле, стручни Државни орган. По његовим интенцијама омеђивање се мора спровести.

Једновремено са омеђивањем у једном потесу, или блоку, врши се и обележавање међе.

Обележавање.

Обележавање међе следује одмах по извршеном омеђивању. Значи, оно што је видан резултат на терену, по учињеном (протоколарном) омеђивању, то је обележавање свих прелома сваке међе у једној општини. Дакле, свака непокретност, омеђена, одмах се обележи таквим прописаним белегама, које одговарају потребама разних крајева Државе. Војска, железнице, шуме, рудници, поште, грађевине (путеви) и т. д. морају се први постарати да им међа буде на терену обележена, а претходно протоколарно омеђена. Све те установе примером ће показати свему грађанству како се чува и брани непокретност и не дира туђа. Треба знати шта да се мери, па ће се лако измерити; јер су дисциплине мерења брзо применљиве, пошто су врло добро свима геометрима давно познате.

Сваки геометар, (мислим само на квалификоване) уме да премери површину једне катастарске општине по најстрожијим катастарским прописима. Само чему служи тај рад, напор, знање, трошак, онда, када премер није извршен за оне баштине које су одређене у правном смислу (утврђене протоколарно, као што је наведено) и загарантоване у физичком, већ се премер врши фиктивних површина којима међе, границе нису познате!! Онај, који је такве премере вршио, који нису следовали по извршеном омеђивању и обележавању, зна вредност катастарског премера и његову употребу! Геометарски је гласник то већ лебелом линијом подвукао и црним словима истакао, те обележено тежину грешке. Геометри морају са себе спрати одговорност таквога рада, молити да се исти што пре измени као и тражити, да се кривац казни, јер је велики Државни новац утрошен,

углед катастарара убијен, а онај циљ није постигнут који је Законом наређен, што је морало бити!

Реамбулација међе.

Када једном међа буде утврђена, како у скицама и протоколима, тако и у плану, а што је исто толико важно, на терену, тада се она у списку, скици, плану, на терену, и у свакој исправи може променити само по извршеном новом опредељењу власништва. То може бити за сврхе експропријације, регулације, парцелације, и т. д. Тада се, по одобрењу тих радњи, врши реамбулација међе оне ограничене земљишне површине где год је она показана, уписана, представљена, обележена, озваничена, означена, остварена.

Дискусија.

Значи, омеђивање и обележавање су оне две, тесно међусобно везане, радње које се код нас морају што пре, што солидније провести. Дискусије још може бити у самом поступку омеђивања а нарочито када наступе спорови. Разуме се, најмањи рок за окончање њихово, као и сама процедура око тога, мора да се одреди, т. ј. да се поступак кратак за окончање предвиди, па као хитан спроводи. То би се законом прописало. Пошто је наш гласник већ о томе детаљни предлог изнето у бројевима 6 и 9 још 1926 године, па пошто сматрам, да је исти добар да се узме од надлежних у разматрање, то свој не би хтео сада да излажем, јер би се од њега само у детаљима разликовао, а то у овом моменту, када се дискусија принципијелно води, није потребно.

Катастрирање.

Једино када се зна шта се мери тада треба и мерити. Резон, да стање које се налази на терену, треба такво унети у катастарске списе и планове, праксом је утврђено да је штетан. Ми смо то, и пре овога горког искуства, знали. Упућивали смо како треба радити, али се на то није обазирало. Сада, када су утрошени грдни новци, то се увидело. Али, неко треба ту штету да накнади. Кривац мора на сваки начин да се узме на одговор.

Обележити, мерити, картиратити, рачунати, записивати, контролисати, и т. д. једну земљишну површину која нема

граница то може наређивати да се учини само онај који не зна циљ Катастру и величину добити од њега!

Зато, мора се прво расправити: ко је власник чега, па тек онда то регистровати пажљиво и савесно како у планове тако и у списе. Ко обрнуто ради не да ствара хаос, не да је узалуд утрошио Државне новце, већ је углед нашег Катастра толико срзоао, да и највеће пожртвовање елитне екипе геометарског подмлатка са најпожртвованијим еланом неће моћи њега лако издићи на онај ниво који су геометри својим несебичним радом заслужили.

Лако је после оваквог, солидног премера провести Баштинске књиге. Појмљиво, да ће спровођење кроз регистре бити без приметби и нарочитих судских одлука. Јасно је, да тада одмах може бити Катастар и Грунтовница, и да мора бити, једно надлештво. Јер, то је недељиво.

После свих систематски израђених геометарских задатака, који је, иначе, сваки за себе обилан и важан, може се добити веродостојан план. Он је верна слика одговарајућег терена. На њему је, у повољној размери, или усвојеним знаком, читко престављен сваки објекат који нас интересује или је уписана тачна кота. План се увек ради тако јасно и просто да је свакоме лаику приступачан. Главни је задатак, да је популаран, односно лако разумљив. Њега зато могу да користе и нетехничари, што нама служи на част, а свима на добит. То нам је и циљ.

Убаштињење.

Чим буде готов такав план (са осталим њему припадајућим исправама) одмах га мора предузети лице које с њиме уме да управља, а не страном надлештвом, као до сада. Треба утврдити и испитати ваљаност уписа правнога власника у све списе. То се све опет мора да води у делокругу геометријских институција, у којима су и припремљени. Геометар који је способан за толике раније, одговорне радње не сме да се изољује. Судија, који ће одредити ко треба да се упише у књигу за одговарајућу површину, коју је геометар тачно омеђио, правно обележио, савесно определио, на плану верно представио, на терену брижљиво изнивелао, у биро-у пажљиво срачунао и т. д. може бити само старији и искуснији геометар. Ако се укаже ипак нека мана геометарском, т.ј. катастарском плану, или било коме податку, не

сме да нареди које страно лице да се изврши исправка, допуна или измена. Геометар стваралац, геометар стручњак не сме да буде сада потчињен. Јер, та замерка не може да се стави на стварној, техничкој основи. Она може бити само формалне природе, јер само таква, то ми врло добро знамо, може да буде. Природно је мишљење, да би само искуснији геометар од онога који је податке скупио, те план створио, могао он једини да нареди његову исправку било у материјалном, било у формалном, или ма у коме било погледу. Он треба да је тај судија. Јер он би само умео све да цени. Зато морају бити:

Катастар и грунтовница једно надлештво.

Предлог за накнадне квалификације геометара, ради остварења тога циља, види у чланку потписатог у трећој свесци Геометарског гласника на страни 194 за 1935. годину.

Инж. Константин Пантелић

Железница и катастар земљишта

Катастарски операт — по чл. I Закона о катастару — има да служи као подлога за праведно тј. правилно опорезивање земљишта и за израду земљишних књига.

Законодавац је, како се види из овога, поставио као циљ катастра подлогу за опорезивање, а катастарски план посебно још за техничко илустровање земљишно-књижне евиденције. Катастар земљишта, израђен на основу премера, обухвата према томе сво земљиште па и железнички земљишни посед. У циљу добивања те подлоге за опорезивање и илустровање земљишно-књижне евиденције некретнина, катастарским премером има се установити положај, облик и површина једне парцеле као објекта опорезивања и земљишно-књижне евиденције. Премер, тога ради, треба да прикаже границе, облик и површину а то ће рећи, да да претставку терена у хоризонталном смислу. Катастар обећава истина и вертикалну претставу терена, како би подаци премера могли да служе и за све техничке и привредне циљеве. Тиме је